

Na operacijo
Mrs. Marie Kovačič, soproga councilmana Ed. Kovačiča, iz 1044 E. 77th St. je srečno preživela operacijo v Lakeside (Hannan House) bolnišnici. Nahaja se v sobi št. 505, kjer jo prijatelji lahko obiščejo.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Avenue

Published daily except Sundays and Holidays

Cleveland, Ohio

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland, po ravnateljstvu: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo, celo leto, \$7.00
Posamezna številka, 3c

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year
U. S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months
Cleveland and Euclid, by carrier \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months
European subscription, \$7.00 per year
Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1878.

83

No. 225 Tues., Sept. 24, 1940

Kako je danes v Jugoslaviji

Kakor za vse evropske male narode, tako so prišli zelo težki in nevarni časi tudi za Jugoslavijo, zanj so posebno, ker leži, kakor pravijo, na prepihu Evrope, to je na prostoru, kjer se srečavata sever z jugom in vzhod z zapadom. Balkan je bil že od nekdaj vrel kotel, kjer je že stoletja vrel in so se skuhale že neštete vojske in homatije.

Mi amerikanski Jugoslovani smo se zato naravno prestrašili, ko je izbruhnila sedanja svetovna vojna, kaj bo z našim narodom. S strahom smo vsak dan pričakovali, kdaj bo vojni požar zagrabil tudi Jugoslavijo. Že zadnjih deset mesecev smo v časopisu čitali pogosto poročila o zapletljajih, ki so napovedovali najhujše. Pa vsi ti sivi oblaki so se nenadoma razpršili in Jugoslavija je ostala mirna. Da, še več! Poročila, katera dobivamo zadnje mesece iz domovine, celo kažejo neko vsaj začasno popolno varnost Jugoslavije. Z najnevarnejšimi sosedi je znala sedanja vlada pod vodstvom kneza namestnika Pavla vpostaviti ne samo vzdržljive, temveč celo prav prijateljske odnose, tako z Italijo, Nemčijo, z Madžari in z Bolgarijo. To je gotovo prava mojstrovina vladne politike, ki vzbuja občudovanje in spoštovanje celo pri nasprotnikih Jugoslavije. Tako živi sredi evropskega požara Jugoslavija popolnoma mirno svoje državno življenje in nemoteno razvija svoje nacionalno in gospodarsko življenje. Po vseh poročilih sodeč, so Slovenci, Hrvati in Srbi ohranili mirne živce, se krepko strnili okrog, svoje vlade in spoznali, da je obstoj vseh treh narodov mogoč samo v Jugoslaviji. Jugoslavija pa je varna samo, ako se je bodo z vsem srcem oklenili vsi trije narodi, da bodo pozabili na vse sporne točke medsebojnega življenja. Danes je čas stroge sloge, edinstva duha in volje in dela. Ko bo država varna, in pridejo zopet mirni časi, si bodo znali gotovo vse lepo prijateljsko-bratsko urediti, kar bo za utrjenje in procvet države potrebno, in kar bo potrebno, da si bo vsak narod svoje pravice izvojeval. Te dni smo čitali v nekem listu lepe besede, katerih smo amerikanski Jugoslovani veselili: "Mi Jugoslovani smo narod, ki ima vse lastnosti junaškega naroda. Čeprav smo temperamentni po svojem značaju in vsak čas pripravljeni nastopiti proti vsaki krivici in nasilju, vendar pa znamo ohraniti vsekdar neverjetno prisebnost in hladnokrvnost, ohraniti svoje živce. Mi verujemo vase. Naš kmet je prepričan, da je Bog pravice na njegovi strani in da mora zato koncem koncev vsekdar dobiti svojo bitko. Zato je kmet v Jugoslaviji steber države. Zato se pa tudi ne bojimo za svojo bodočnost." O slovenskem delavcu smo pa čitali tele lepe besede: "Delavec in narod sta danes tesno povezana med seboj. Drug do drugega imata pravice in dolžnosti. Zato naš delavec goji slovensko narodno zavest in ima vsakega Slovenca za svojega brata. Zato se otrasa vse histih nauk, prinesenih iz tujine, ki so ga do sedaj oddaljevali od drugih slovenskih stanov ter ga celo ščuvali proti njim. Naše delavstvo spada v slovansko narodno skupnost in so njegove koristi zaščitene samo v tej skupnosti!"

Z veseljem opažamo v Jugoslaviji vse te lepe pojave, ki nas zelo pomirjajo, ker vidimo, kako se vse notranje razmere države Jugoslavije iz dneva v dan vedno bolj izboljšujejo in se krepko nadaljuje na politiki narodnega sporazuma, ki se je začel s sklenitvijo narodnega sporazuma 26. avgusta 1939 s Hrvati, kateremu so sledil v bližnji bodočnosti tudi sporazumi s Srbi in Slovenci, kakor hitro bodo mednarodni zapletljaji to dovoljevali.

TUJI PLAČANCI IN DOMAČI ŠPIJONI

Odkar vihra vojna v Evropi, se je v Jugoslaviji nabralo mnogo tujih plačancev-špijonov, kakor čitamo v poročilih starokrjaskeskega časopisa. Ne manjka pa tudi domačih špijonov, ki služijo koristim tuje države. Ti domači špijoni služijo tuju deloma iz neumnosti, deloma iz pohlepa po časteh in odlikovanjih. Ti širijo med narodom najrazličnejše govorice in novice. Te govorice so mnogokrat brez glave in mnogo škodujejo ugledu in dostojanstvu države, samo-zavesti in morali naroda in vsega prebivalstva. Prav tako pa ti domači špijoni pošiljajo v svet najbolj gorostasne vesti o naši državi in tako zlasti nam prijateljske države popolnoma napačno informirajo o dejanskem položaju. Zato je velika narodna dolžnost zlasti naših izseljencev, da tem plačanim špijonom in razširjevalcem neresničnih vesti prav nič ne verjamejo, marveč zaupajo svoji domovini in njenemu voditelju. Naša preteklost, daljnja in bližnja zgodovina dovolj zgovorno govori o močni narodni zavesti in velikem rodoljubju vseh Jugoslovancev.

DRŽAVA JE VRNILA ŽUPNIJSKE HIŠE

Jugoslavija je te dni s posebno naredbo vrnila nad 400 katoliškim župnijam njih župnijske hiše, katere so cerkve pred leti posodile državi za njene ljudske šole, pa si jih je država do sedaj lastila. Sedanja vlada je uvidela tudi to krivico katoličanom in jo je popravila, kar jo bo stalo velike vsote, ker bo morala izdati svoja nova šolska poslopja.

BESEDA IZ NARODA

Oltarno društvo sv. Vida

V. sredo, 25. septembra, ima Oltarno društvo sv. Vida zabavni večer in sicer v dvorani pod cerkvijo ob 8:30 zvečer. Vstopnina je 50 centov kakor ob petkih. Ker je to izvanredna prireditev in prva v tej sezoni in ker gre za tako vzvišen namen namreč, da dobimo nekaj dohodkov za odplačilo dolga za oltar oziroma za obresti na dolg, zato je sveta dolžnost ne samo vseh članic Oltarnega društva, ampak vseh zavednih faranov, da pomagajo k uspehu te prireditve s svojo navzočnostjo. Več ko nas bo, večji bo zabava in večji bo tudi finančni uspeh.

Ob tej priliki bodo oddane tudi tri nagrade. Članice, katere imate nagradne listke, ste prošene, da jih prinesete do srede večera, da boste lahko deležne nagrade. Poleg tega pa bo tudi več nagrad, katere so prispevali naši trgovci in katerih bodo lahko deležni navzoči.

Vsi farani fare sv. Vida in njih prijatelji ste najvljudneje vabljeni, da pridete v sredo večer v dvorano pod cerkvijo v kar največjem številu. Na svidenje, Frances Baraga.

Igralska strast in drugo

Več ljudi me je že nadlegovalo, da bi napisala kaj o "bančnih večerih", bom pa ugodila njihovi prošnji. Sama od svoje strani ne morem prav nič kritizirati, ker nisem še centa dala v to stvar, kajti jaz se vedno držim izreka, da je boljše, držati ga kakor lovi ga. Sploh pa še nikdar nisem želela, da bi kaj zastoj dobila.

Ljudje se pritožujejo, da že ves čas, kar obstoje bančni večeri v gledališčih hodijo točno k predstavam, pa niso še ničesar dobili. Zadnjič se je neki mož silno jezil. Pripovedoval mi je, da njegova žena in hčere nesejo vsak četrtrek en dolar v gledališče, on pa nima niti pravih spodnje obleke, nogavic pa sploh ne. Rekel je: "Če pa kaj rečem, mi kar na kratko povejo 'mufaj', če ti ni prav. Tako daleč pride človek, ko je enkrat izrpan, tedaj bi se ga radi pa iznebili, ko je žrtvoval vse svoje moči za svojo družino." Tako je tarna ta stari možakar.

Po mojem mnenju je to velika krivica, če oče nima nobene besede v družini. Vsaka mati bi morala svoje otroke učiti, da je treba in da se mora očeta prav tako spoštovati kakor mater. Slišala pa sem tudi že ženske, ki so tožile koliko denarja so že znele v "šove" v upanju, da bodo nekega dne dobile kar cel tisočak. Ena izmed teh mi je rekla, da je upanje tudi nekaj vredno. Rekla je tudi, da ima že vse pre-računano vnaprej kam bo dela denar in kaj vse si bo nakupila, ko dobi tisočak. Pravi, da je kar omamljena, kadar o tem premišljuje.

Smejati sem se ji morala in sem ji rekla: "Ti pa kar na medvedovo kožo piješ, a medved pa še po gozdu hodi." Čudno pa se mi vidi, ko vidim ljudi, ki imajo vsega v izobilju pa se hodijo drenjati v "šov." Jaz sama sem bila samo enkrat in to je bilo neko sredo, ker je bila neka izredna predstava. Naslednji dan (v četrtek) je bil pa ameriški praznik, zato je bil pa v sredo bančni večer, a tega jaz nisem vedela. Kakšen drendaj je bil to, kar nosili so me po gledališču. Misliha sem si: "Ubogi ljudje, saj si res zaslužijo, če kaj dobe."

Smelo rečem, da je ni slabši človeške navade kot strast na stave. Koliko denarja zapravi ljudje, ko stavijo na konjske

dirke. Poznam neko nemško dekle, ki se niti poročiti neče, ker misli, da bi ji potem mož ne pustil na ta način zapravljati denar. Rekla je, da vse kar ji ostane od zaslužka da na konjske dirke. Povedala je tudi, da če bi ona imela ves tisti denar, kar ga je že zastavila, da bi sedaj lahko imela že par tisoč dolarjev.

To je pač žalostna slika strastnega igralca, ki je tako nespamet, da meče denar v žrelo brezvestnim oderuhom, ki ropajo ljudi za težko prisluženi denar. Če se pa slučajno pripeti, da res kateri kaj dobi, ga pa brž naslikajo v angleškem časopisu, da ja še bolj razpalijo v ljudeh igralske strasti na razne stave.

Nekateri so tako nespametni, da stavijo leta in leta, končno se pa jeze, da je vse sama goljufija. Ravno tako je pri kartah. Ko dobe kartavci v roke človeka, o katerem vedo, da ima denar, mu puste parkrat, da dobi in mu na ta način vzbude veselje do igre, potem ga pa oskubajo in ko je ob vse, pa ne sme niti protestirati, če ne ga pa še natreskajo.

Spominjam se še iz starega kraja, ko je neki mlinar zaigral konja in poln voz pšenice, ko se je potem začel nekaj jeziti, ko ga pa še nabili. To je vse krivo, ker nekateri hočejo živeti na račun drugih. Naj o tej stvari zadostuje, saj itak vsi nasveti ne bodo nič zalegli.

Sedaj pa še nekaj kar se tiče Father Coughlina. Čitatelji se še spominajo kako se je pred nekaj meseci naredilo iz muhe konja o tisti "Krščanski front" in kako se je bicalo in napadalo tudi Father Coughlina v "E." Jaz bi ne dajala takih imen niti največjemu hobotu, ako mi ni nikoli nič zalega storil kakor jih je dajala "E." Father Coughlinu. Oh, kako je bilo pa potem hudo, ko niti eden izmed tistih članov ni bil obsojen. Prav gotovo bi jim bilo igralo srce veselja, če bi bili Father Coughlina deportirali kam na "hudičeve otoke."

Zopet nekaj trobentajo iz Pressa, kaj je ta in ta rekel. Seveda rečejo, saj je dosti Judov in komunistov, ki so protijemu in ga hočejo na vsak način napraviti fašista. Že takoj, ko je začel govoriti na radio, so kričali, da on ni samo fašist, ampak klerofašist in da drži s kapitalisti, čeprav je bil on vedno proti njim. Saj jih je vendar vedno opominjal, naj delavcem dajo pošteno plačo, s katero jim bo mogoče pošteno preživljati svoje družine. Kdor je zasledoval njegove govore, ta ne bo proti njemu.

Tisti Miller v Press-u pa ni nič omenil, koliko izvodov svojega časopisa je Father Coughlin brezplačno razposlal revnim ljudem. Rečem, da je v največ primerih boljše kroga ali pa kajti pik kakor pa pik zlobnega jezika, še posebno v tisku. Kdor druge obrekuje, sam sebe ponižuje.

Pišajo tudi, da je newyorški Smith proti Father Coughlinu, seveda, saj je bil še proti svojemu najboljšemu prijatelju, predsedniku Rooseveltu in sicer iz same nevoščljivosti, ker ni bil on nominiran oziroma izvoljen za predsedniški urad. Na govorjenje takega človeka, se pač ne more dosti dati.

Sedaj pa malo pogledimo še sedanjo vojno. V nedeljo štiri tedne je rekel naš župnik v cerkvi med pridigo, da je ta vojna morala priti, ker je ta vojna kazena božja. Povedal je kako brezbožno je bilo francosko ljudstvo in nemorlino in da je Hitler šibba božja. Če pomislimo kakšne orgije so se dogajale na tistih

kraljevih dvorih na račun ubogega ljudstva, ki je moralo radi teh mogočnjakov hoditi boso in raztrgano, da so se oni lahko oblačili v škrlat in zlato. "Vsak pes ima svoj dan," pravi pregovor. Naj le poskusijo nekoliko vsaj grozo, saj lakote itak ne bodo, ker so se že z vsem dobro preskrbeli. Prognanstvo bo dovolj velika šiba zanje.

Seveda bo tudi tista trojica Hitler, Mussolini in Stalin dobili vsak svoje plačilo za vsa grozodejstva. To jim gotovo ne odide. Saj nam je znano kako so ruski carji skozi stoletja mučili po ječah ubogo ljudstvo, ki si je upalo zgroziti se nad krivicami carskega dvora. Največ teh političnih jetnikov je umiralo v sibirskih ječah.

"Domovina" iz starega kraja sedaj priobči povest "Izganci." Tu nam je naslikano vse gorje in muke v verige prikljenjenih jetnikov drug na drugega. Poleg tega pa je po njihovih zmučenih telesih pela stražnikova knuta. Tako grozovitih ječ kakor so ruske menda ni nikjer na svetu. Zato se je pa tudi zgodilo, da je bila vsa ruska carska družina postreljena. Tako se maščuje usoda nad takimi ljudmi, ki so sami imeli nebesa na zemlji, drugim pa so dali peko. Za danes dovolj in drugič še kaj. Pozdrav,

Mary Modrijan.

EUCLID RIFLE CLUB

Ni sreče brez nesreče in obratno. Kar je enemu v srečo, je drugemu v fržmago in ihto, da se prec greh dela s tem, da se kliče na aufbiks spodnjo armado, ki rabi pri bojnih tankih mesto gazolina žveplo in ki ima mesto strojni navadne gnojne vile. Že veste, koga mislim.

Tako nekako je bilo zadnjo sredo na našem strelišču, ko so našega predsednika Jima komaj preprosil, da ni skočil iz kože, niso ga pa mogli ustaviti pri vsem prizadevanju, da ne bi spil tri po vrsti na jezo in radi vsega hudega. Bil je tako razkačen, da ni mogel nobene pravičanske povedati in šele po dolgem trudu se je fantom posrečilo, da so ga zastopili in zvedeli, zakaj je odmašil žolč, da se je iz njega razlila ihta na te naše fante, ki nimajo nobene manire več in streljajo kot bi bilo ravno od tega odvisno njih večno izveličanje.

Torej z eno besedo povedano, da ne bom mešal okrog, Jim je visel par trenutkov med božjim žlakom in med sv. Vida plesom samo radi tega, ker je moral zopet poseči v društveno blagajno in plačati finfar so-bratu Kormanu, ki jih je našlaš in iz same nagajivosti natreskal vseh 25. To je že drugi finfar, ki je frčal letos iz naše blagajne. Adijo, pa zdravi hodi! Prvi je bil Kramerjev France, zdaj je pa Korman. Kramer jih je potem še večkrat namlital po 25, toda Bogu ga bodi zahvaljeno, da so bili pri sprejemanju pravil modri možje, ki so zapisali, da se da nagrada za 25 golobov vsako sezono samo enkrat. Če bi bil petak za vsakih 25, bi bil imel Kramer zdaj že tri nove mašine.

Korman se je že dolgo pripravil, da jih bo. Vedno se je vrtel okrog 23 in 24 in naš predsednik je vselej krvavi potil, kadar je bil Korman čez 20, ne da bi katerega "mistol." Ko je imel Korman v sredo 23 golobov na vesti, je začel Jim

EDINA, SAMO MOŠKA, NEPRISTRANSKA DRUŽABNA ORGANIZACIJA

Slovenska moška

zveza v Ameriki

Ustanovljena 1. januarja, 1939. Inkorporirana 13. marca, 1939 v Ohio.

Glavni sedež: BARBERTON, OHIO

ENA NOVA MODERNA ORGANIZACIJA NA DRUŽABNEM, SPORTNEM IN KULTURNEM POLJU

Nobenih pristopnih stroškov. Ne potrebujete nobene zdravniške preglednice.

Pristop od 16. do 55. leta.

Za 25 centov mesečnega asesmana, plačuje dobrostojećem članu do pogrebnih stroškov.

Vsak Slovenec bi moral biti član te nove nepristranske organizacije.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: FRED UDOVICH, 183-22nd St. N. W., Barberton, O.
Prvi podpredsednik: ANTON RUDMAN, 719 E. 15th St., Cleveland, O.
Drugi podpredsednik: FRANK BENČINA, 14729 Thames Ave., Cleveland, O.
Tajnik: VINCENT H. LAUTER, 1087 Sutherland Ave., Akron, O.
Blagajnik: JERRY ZUPEC, 982 E. 20th St., Euclid, O.
Zapisnikar: JOŽE GRDINA, 6121 St. Clair Ave., Cleveland, O.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik in prvi nadzornik: JOHN LINTOL, 208-23rd St. N. W., Barberton, O.
Drugi nadzornik: CHARLES BENEVOLO, 16007 Holmes Ave., Cleveland, O.
Tretji nadzornik: NIKOLA KLASAN, 1440 E. 40th St., Cleveland, O.

FINANČNI ODBOR:

Predsednik in prvi odbornik: AUGUST F. SVETEK, 478 E. 15th St., Cleveland, O.
Drugi odbornik: FRANK MERHAR, 1015 E. 62nd St., Cleveland, O.
Tretji odbornik: JOSEPH PIŠKUR, 133 Smithsonian St., Girard, O.

Za pojasnila se obrnite na glavnega tajnika Slovenske Moške zveze, 1067 Sutherland Ave., Akron, O.

Članom Slovenske moške zveze

V soboto, 31. avgusta, je bila zaključena prva kampanja nepristranske in napredne organizacije.

Kampanja je bila zelo uspešna in to ne samo po velikem številu novega članstva, ampak tudi po tem, ker se je pokazalo imamo v naši sredini člane, ki so agilni in vidijo potrebo organizacije kakršna je naša zveza.

V več slučajih sem že slišal besede: "Za koga pa se jememo to novo organizacijo?" Moj odgovor na to je in bo: "Število je članov Slovenske moške zveze, ki ne spadajo k drugim slovenskim podpornim, kulturnim ali družabnim organizacijam, se nam posreči, da ohranimo pri enem izmed sto članov do našega lepega materinega jezika in kulturnih del našega naroda, ne bo naše delo zastonj."

Slovenska moška zveza ne deluje proti nobeni drugi slovenski organizaciji, ampak sodeluje v namenu, da zavaruje prihodnost naše generacije kakor tudi našo kulturo in delo. Če je najboljši moči, na nepristranski podlagi, za napredek Slovencev. Goji med mladino ljubezen do naše nove domovine. Bodo iz naše izkušnje zatiranega naroda v stari domovini in sodelovali kot zvesti nasledniki našega naroda, da se ne dila z drugimi naseljenci za povišanje in napredek te svoje domovine, katera bo vam in vsem ameriškim Slovincem v pomoč. Vincent H. Lauter, gl. tajnik.

že prebledavati. Pri 24. golobu je vstal gorci konec cigare v usta in ko je padel zadnji golob pod šibrami iz Kormanove puške, se je Jim vsedel in iz srečnih globlin poslal pod Močilnikarjeve breze pobožen vzdihljaj: "Na, pa je šel spet en finfar h..... v r.....!"

Ciril Kunstelj pa, k čigar hiši je Korman priskočil, je samega veselja objemal svojega ljubega zeta in kričal: "Ja, ja, taksi smo mi, ki smo naši!" Potem je pa važno dodal, da bo takoj hišo prepisal na zeta, ki mu dela tako strašno veliko čast.

"Sur," je rekel Jim, "v našo blagajno pa luknje strelja, ne bodi grdo rečeno."

Menda bo to vzrok, da se naš predsednik boji, da ne bi fantje vso blagajno posušili s svojimi nespametnim streljanjem, da je predlagal in sprejel (bil je tako hudega obraza, da se mu ni upal nihče ugovarjati), da bo prihodnjo sredo zvečer ob sedmih skupna večerja za vse člane in njih zakonske dolžnosti oziroma žene. Večerja bo pri Kramerjevih na 185. cesti in naša klubova blagajna jo bo tretala. Kaj bo Kramerjeva Minka pripravila, ne vem, gotovo bo pa nekaj posebnega. Torej jutri večer ob sedmih vsi fantje s svojimi ženami ali kar če imate, h Kramerjem na 185. cesto v ekstra cimer. Pijačo naj pa vsak sam s seboj prinese, če hoče, da ga bo Kramer ven vrgel.

Zadnjo sredo so jih pa tako le pokali:

Mandel	18
Kunstelj	22
Korman	25
Kramer	25
Gubanc	21
Baraga	24

Sober
Dolenc
Lampé
Klaus
Sepic
Janžević

Če verjameste al' pa ne

SNUBAC V PANOVI

(Nadaljevanje)

"Za božjo voljo, kaj pa?"

Janez je čutil, da mora nekaj reči. Toda ni mu misel nobena beseda. "Boj se spominil očetovega pozdravi jih z voščili." bo beseda dala besedo. Naj jim voščil? Sedaj za "Dobro jutro" je pravi. Toda ni mogel dolgo počakati, nekaj je moral reči. Njem trenutku je že razjano iz testa: "Voščim vam srečno delo!"

"O sveti Bric, resnično je zavpilo dekle. Tedaj je pa že prišlo ren z nabito lovsko puško je zagledal nepovabljive novalce v svoji meniali zgrabila silna jeza.

"Kaj pa delaš tukaj puh?" je zakričal. "Ne ustreli! Kaj delaš tukaj trgi?"

"Oženil bi se rad." Kmet je zarohel: "Kaj v mojo meniali imaš nevesto?" "Tukaj stoji, vaš hiše ste tako dobri in Za svečnico bi bil rad ci."

(Dalje prihodno)

Sigrid Undset:

KRISTINA — LAVRANSOVA HČI

VENEC

Preko njene hude jezice se je lila smejava nežnost, kakor iskrea se reka čez kamenje na dnu.

Ljubila ga je nad vse — od tega je bila vsa prevzeta, dasi je ves čas imela pred očmi in vedela ono drugo. Kako malo se je ujemal ta dvorjan v tenki rdeči halji, s srebrnimi ostrogami na nogah in zlato vezanim pasom, z vrvenjem ob košnji na Jorundgaardu. Opazila je tudi, da očeta ni bilo domov, dasi je poslala mati Ramborgo doli k reki, da bi mu sporočila, kdo je prišel v goste.

Erlend je stopil k nji in jo objel okoli ramen:

"Ali moreš razumeti?" je ves žareč dejal. "Mar se ti ne zdi čudno, da veljajo vse te priprave najini svatbi?"

Kristina ga je poljubila in potisnila v stran — zalila je perotnino z mastjo in ga prosila, naj ji ne bo v napotje. Ne, ni mu marala povedati —

Šele k večerji se je Lavrans vrnil domov — skupaj s posli. Obleden je bil domala kakor delavci: nosil je haljo dokolenko iz nebarvanega raša ter do gležnjev segajoče hlače iz istega blaga; bil je bos in nosil je koso na rami. Od služinčadi se je razlikoval edino po tem, da je nosil usnjen naplečnik za sokola, ki mu je sedel na levem ramenu. Za roko je vodil Ramborgo.

Lavrans je pozdravil svojega zeta prav priščno ter ga prosil oprostjenja, da ni prej prišel — z delom na polju morajo kar moči pohiteti, zakaj med košnjo in žetvijo bo moral potovati v trgovskih poslih v mesto. Ko je pa Erlend po večerji povedal, čemu je prišel, je postal Lavrans precej zapet.

V tem času, je menil, nikakor ne more pogrešati vozov in konj. Erlend je odgovoril, da je sam pripeljal s seboj štiri toverne konje. Lavrans je opomnil, da bo blaga najmanj za tri tovere. Razen tega si pa mora deklet še pridržati obleko. Posteljino pa, ki jo dobi Kristina, bodo potrebovali na dvoru ob času svatbe, ko bodo morali prenočiti toliko gostov.

Ne, ne, je menil Erlend. Se bo že našla kakšna možnost, da odpeljejo bala jeseni. Toda veselilo ga je, ko mu je opat ponudil prevoz na samostanski ladji, in mislil je, da se to kar pametno sliši. Opat se je bil namreč spomnil, da sta si v sorodu: "Tega se spomni zdaj vsak," je rekel Erlend in se nasmehnil. Tastovo nezadovoljstvo ga po vsem videzu ni prav nič motilo.

Naposled se je vendarle sporazumeli, da dobi Erlend na posodo voz in da odpelje tovor tistih stvari, ki jih bo Kristina najbolj nujno potrebovala, ko bo prišla na svoj novi dom.

Naslednji dan so pridno nakladali. Mati je menila, da bi mogli s tem vozom odpraviti velike in male statve — saj bo imela do poroke komaj še kaj časa za tkanje. Ragnfrid in njena hči sta odstrigli tkanino, ki je bila v delu. Bila je sirova raševina, toda iz najtanjšega tkiva, vanjo so bile vpredene krotovice iz črne volne, ki so tvorile enakomeren pegast vzorec. Kristina in mati sta zvilj blago in ga položili v kožnato vrečo. Kristina si je mislila, da bo dobro za povoje — da bi bilo tudi lepo, če bi bili na njem prišiti rdeči in modri trakovi.

Tudi šivalno mizico, ki jo je bil svojčas napravil Arne, bi

lahko dali zraven. Kristina je vzela iz skrinje vse, kar je s časom dobila od Erlenda v dar. Pokazala je materi modri baržunasti plašč z rdečim vzorcem, v katerem bo jezdila v ženitovanjskem sprevodu. Mati ga je obračala na vse strani ter otipavala blago in krzveno podlogo.

"To je zelo dragocen plašč," je rekla Ragnfrid. "Kdaj ti ga je Erlend podaril?"

"Dal mi ga je, ko sem bila v Nonneseterju," je odgovorila hči.

Poročno skrinjo, katero je mati polnila vse od Kristinine mladosti, sta do dna preuredili. Bila je okrašena s polji in na vsakem polju je bila rezbarija, ki je predstavljala skakajočo žival ali ptico med listjem. Poročno obleko je spravila Ragnfrid v eno svojih skrinj. Ni bila še čisto dovršena, šivali sta jo bili pozimi. Bila je iz skratno rdeče svile in tako urezana, da bi se zelo tesno oprijemala života. Kristina je pomislila, da ji utegne biti zdaj preozka čez prsi.

Proti večeru je ves tovor ležal pripravljen in povezan pod ponjavo na vozu. Naslednje jutro zarana je nameraval Erlend odriniti.

Stal je ob Kristini, se naslanjal na plot in gledal proti severu, kjer je črn hudourni oblak polnil dolino. Grmenje se je valilo v gorah — proti jugu pa je bilo vse; travniki in reka, obilno z rumeno, ščemečo sončno svetlobo.

"Ali se še spominjaš nevihte — takrat v gozdu pri Gerdardu?" je tiho vprašal in se igral z njenimi prsti.

Kristina je pokimala in se poskusila nasmehnuti. Zrak je bil tako težak in soparen — glava jo je bolela in kadar se zadihala, jo je vselej obilil pot.

Lavrans je pristopil k njima in govoril o vremenu. Malokdaj je napravilo kaj škode tukaj v dolini — toda Bog vedi, če ne bo slišati, da se je v planinah ponesrečilo kaj goveda in konj.

Nad cerkvijo na griču je bilo črno ko noč. V svetlobi bliska je bilo videti krdelo konj, ki so se nemirno gnetli na livadi pred cerkveno ograjo. Lavrans je sodil, da niso iz doline — prejko ne so iz Dovra in so se doslej pasli na planini pod Jetto; da pa pojde vendar tja gori in pogleda, je zakrčkal skozi bobnenje groma — če ni med njimi morda kaj njegovih.

Strašen blisk je raztrgal temo tam zgoraj — grom je tako zatreskal, da ni bilo razumeti nič besede. Konji so zdrveli čez travnike ob vznožju pobočja. Vsi trije so se pokrižali —

— zopet se je zablistalo; bilo je, kakor da se je odprlo nebo nad njimi, ogromna snežno bela ognjena kača jih je ošinila — vrglo jih je drugega proti drugemu, vzelo jim je vid, obstali so z zaprtimi očmi, v nos jim je udaril vonj kakor po ožganem kamenju — in treskanje groma jim je skoraj ušesa razneslo.

"Sveti Olaf, pomози nam," je rekel Lavrans tiho. "Poglejte brezo! poglejte brezo!" je zaklical Erlend; visoka breza se je kakor zamajala — nato pa se je odkrhnila od nje debela veja in omahnila na tla, pustivši v debelu zevajočo rano.

"Mislim, da gori — Jezus Kristus! Cerkvena streha gorí," je vzkliknil Lavrans.

Stali so in strmeli tja gori — ne — pač! Izpod strešnega nastavka so med škodlami zasika-

li rdeči plameni.

Moža sta skokoma odhitela čez dvorišče. Lavrans je sunkoma odpiral vrata v poslopja in klical noter; ljudje so privreli ven.

"Vzemite sekire, vzemite sekire — velike sekire," je klical, "in kavlje —" tekkel je proti hlevu. Hip nato je bil že zunaj vodeč Guldseina za grivo; zavihtel se je na neosedlanega konja in zdiral proti severu, z veliko sekiro v roki. Erlend je jezdit tiki za njim — vsi možje so sledili. Nekaj jih je bilo na konjih, drugi pa niso mogli ukrotiti preplašenih živali, zato so jih kar pustili ter tekli za drugimi. Nazadnje so odšle Ragnfrid in dekleta s čebri in vedri.

Zdelo se je, da se nihče več ne meni za nevihto. V svitu bliskov je bilo videti, kako vre ljudstvo iz hiš niže po dolini. Sira Eirik je tekkel že po griču navzgor, njegovi ljudje pa za njim. Spodaj na mostu je zagrmelo pod konjskimi kopiti — nekaj mož je v diru šinilo mimo; z bledimi, preplašenimi obrazi so se ozirali k svoji goreči cerkvi.

Od jugovzhoda je vlekla lahna sapa. Ogenj je bil že močno zajel severno steno; vrata na zahodni strani so bila že nedostopna. Toda južna stran in korsta bila še nedotaknjena.

Kristina in ženske z Jorundgaarda so dospele na južni strani cerkve do pokopališča, na nekem mestu, kjer je bila ograja podrtá.

Mogočni rdeči žar je razsvetljeval hosto severno od cerkve in ledino s koli, ki so rabili za privezovanje konj. Radi vročine ni mogel nihče tjakaj — križ je stal tam ves sam, kopajoč se v plamenih. Zdelo se je, da živi in se giblje.

Skozi prasketanje in sikanje ognja je bobnelo udarjanje sekir ob tramovje južne stene. V lopi, ki je kroginkrog obdajala cerkev, so stali možje, ki so razbijali in sekali, drugi pa so poskušali podreti lopo samo. Nekateri so zaklicali ženskam z Jorundgaarda, da je šel Lavrans z nekaj možmi za Sirom Eirikom v cerkev. Poskusiti so morali prebiti južno steno — tudi na tej strani so med škodlami na strehi že lizali ognjeni plameni. Če bi se veter obrnil ali polegel, bi ogenj zajel vso cerkev.

Misliti na gašenje, ni imelo pomena; ni bilo časa, da bi se ljudje sklenili v verigo doli do reke, toda na Ragnfridino povelje so se ženske postavile v vrsto ter podajale vodo iz potočka, ki je tekkel zahodno ob poti — tako je bilo mogoče polivati vsaj južno steno in pa može, ki so tam delali. Mnoge izmed žensk so imele od vznemirjenja in strahu zaradi tistih, ki so bili vdrlj v goreče poslopje, ter od žalosti zaradi cerkve.

Kristina je stala čisto spredaj v verigi žensk in podajala vedro za vedrom — brez sapa je strmela v cerkev, v kateri so delali možje, oče in gotovo tudi Erlend.

Stebri krožne lope so ležali na tleh, vsevprek pomešani z bruni in škodlami. Možje so z vso silo naskočili steno — cel trop jih je dvignil bruno ter z njim butal obno.

Erlend in eden izmed njegovih hlapcev sta prišla skozi vrata na južni strani prezbiterija na plano; nosila sta veliko skrinjo iz zakristije, na kateri je po navadi sedel Sira Eirik, kadar je spovedoval. Zavlekla sta jo na ledino pred cerkvijo.

Kristina ni razločila, kaj je Erlend zaklical, ko je hitel nazaj v lopo ob cerkvi. Skakal je gibčno kot maček — vrhnjo obleko je bil vrgel s sebe in bil v sami srajci, v hlačah in nogavicah.

Drugi pa so prestregli njegov krik: gorelo je v zakristiji in v prezbiteriju; nihče ni več mogel iz glavne ladje k južnim vratom — ogenj je že zapiral oba

izhoda. Nekoliko brun v steni je že bilo razsekanih, Erlend je pograbil požarni kavelj ter pričel trgati in izdirati tramovje — posrečilo se jim je, da so v steni napravili odprtino, medtem ko so drugi kričali, naj pazijo, da se ne zruši streha nad

tistimi, ki so v cerkvi. Zdaj je tudi že na tej strani streha močno gorela, vročina pa je bila vedno neznosnejša. Erlend je zlezal skozi odprtino noter in pomagal Siru Eirikom na prosto. Svečenik je nesel v naročju svoje halje svete ol-

tarne posode.

Sledil jima je deček, zakrivač si obraz z roko in potiskač joč pred seboj visoki križ za procesije. Za njim je šel Lavrans. Zatiskal je oči pred dimom ter se opotekal pod težkim križem, ki ga je držal v naročju; bil je mnogo višji kot on sam.

Priskočili so ljudje in jim pomagali na tla. Sira Eirik se je spotaknil, padel na kolena, cerkvene posode pa so se zakotalile po bregu. Srebrni golobček se je odprl in hostija je padla iz njega — svečenik jo je pobral, jo obrisal in poljubil, pri tem pa je na glas zaihtel; poljubil je pozlačeno možko glavo, ki je poprej stala v cerkvi nad oltarjem

ter vsebovala nekaj las in

tov sv. Olafa. Lavrans Bjorgulfson je zmerom stal na mestu in mal križ. Roke so mu ležale v rokah križa, glavo pa je nagnal na ramo Kristovega bika. Bilo je videti, kakor da bi tolažek nagiba svoj lep obraz k možu.

Na severni strani cerkve je bila pričela streha tu udirati — goreče brun letelo ven in zadelo veliki stolpu ob cerkveni zvon. Zvon je zadonel z globokim, čim glasom, ki je zamrl v tegnjem ječanju, katerega preglasilo prasketanje ognja. (Dalje prihodnjije)

Norveška princezinja Martha si ogleduje male lasečke (doliče), ki so oblečene v norveških narodnih nošah, te bodo tukaj živeči Norvežani prodali in denar pa poslali v svojo domovino za prizadete po vojni.

William Kenneally iz New Yorka, ki je predsednik "National Maritime Union" je z medklici motil kongresnike pri debati glede obvezne vojaške službe. Kričal je z galerije, da je obvezna vojaška služba ameriški fašizem. Seveda so ga stražniki postavili na hladno.

Ko je predsednik Roosevelt pozval narod, da naj posveti en dan kot dan molitve za mir, se je isti dan tudi sam udeležil teh molitev in sicer v cerkvi v Hyde Parku, N. Y. Na levo je pastor Frank R. Wilson, na desno pa predsednikov telesni stražnik, Thomas Qualters.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Močne žalostni naznanjamo sorodnikom in prijateljem tužno vest, da je za vedno preminul naš nad vse ljubljani sin in brat

Anton Flack

Blagopokojnik je bil rojen dne 29. marca, leta 1913, je preminul dne 10. septembra, 1940. Živel je v Garrettsville, Ohio. K večjemu počitku je bil položen po opravljeni zadušnici v cerkvi sv. Lovrenca na Kalvarijo pokopališče dne 12. septembra, 1940.

Najlepše in priščno se želimo zahvaliti vsem onim, ki so položili cvetje na krsto pokojnega, vsem onim, ki so darovali za svete mase in onim, ki so dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago. Iskrena hvala vsem onim, ki so prišli v kapele nega krepit se pri njem čuli ali ga spremljali na pokopališče k večnemu počitku.

Iskrena hvala častiti duhovščini fare sv. Lovrenca za opravljeno zadušnico ter cerkveni pogrebni obred. Najlepšo zahvalo naj prejme pogrebni zavod Louis L. Fertola za lepe urejen pogreb, vso najboljšo posrežbo in veliko naklonenost.

Dragi sin in brat. V najlepši dobi življenja si se ločil od vseh od svojih, ki so te nameno ljubili. Na tvoj božji dom — dom miru in počitka. Močna žalostni Ti bomo ob svežem grbu: "Lahka naj Ti bo rodna zemlja!"

Zalutajoči ostali:

FRANK FLACK, oče.
FRANK, STANLEY, LOUIS in ANDREW, bratje.

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporna organizacija v Združenih

Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Glavni urad v lastnem domu: 351 No. Chicago St., Joliet, Illinois. POSLUJE ŽE 47. LETO

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v Joliet, Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA OKROG \$5,000,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 122.55%

K. S. K. Jednota ima nad 36,000 članov in članic v odraslosti in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 184

V Clevelandu, Ohio je 15 naših krajevnih društev. Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekom svojega obstanka nad \$7,400,000

GESLO K. S. K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD". Če se hoče zavarovati pri dobri, pošten: in solventni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti. Se lahko zavaruješ za smrtnine, razne poškodbe, operacije, pravnomočnost in nemoglost.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Zavarovanje lahko od \$250 do \$5000 posmrtnine.

V Mladinskem Oddelku K. S. K. J. se otroci lahko zavarujejo razreda "AA" ali "BB." Mesečni prispevek v mladinski oddelki nizki in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim letom narasla. Slučajni smrti otroka se izplača \$500 ali \$1,000 posmrtnine. Otroci lahko tudi zavaruje do dobo 20 let, nakar prejme zavarovanje izplačano v gotovini.

BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruješ se lanko za \$2.00: \$1.00 in 50c na dan ali \$100 teden. Assessment primerno nizke.

K. S. K. Jednota nudi članstvu pet najmodernejših vrst zavarovanja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo rezervno izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih prispevkov.

Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote" in taja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral(a) biti zavarovan(a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vob in sirot. Če še nisi član članica te mogočne in bogate podporne organizacije, potrdi se pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moral(a) društvo, spadajoče h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli se nimate društva, spadajočega k tej solventni katoliški podpori organizaciji, vite ga; treba je le osem oseb v starosti od 16. do 60. leta. daljna pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: ZALAR, 351 No. Chicago Street, Joliet, Illinois.